

12 Jihozápadní stěna Skalky / Die Südwestwand

Výlet do světa sopek pokračuje. Na JZ stěně Skalky vidíme nad sebou tenké vodorovné sloupce, které vystupují čelně ze stěny a vylamují se. Na dně skalního převisu, pod našima nohama jsou patrné velmi široké sloupce s šikmým, mířířovitým zapadáním. Příkré svahy nad skálou jsou z tenkých, téměř vertikálních sloupců. A úplně nahoře je temeno Skalky vypodloženo nízkými kamennými varhanami ze širokých sloupců, které se vyklánějí šikmo ven ze středu kopce. Architektura sloupců Skalky je tedy složitější než na Varhanách. Všemi tělesy pak pronikají strmé čedičové žíly s téměř vodorovným uložením hranolů, jaké vidíme nad hlavou.

Láva se nevylévala klidně z trhliny jako u Varhan, ale ve značně tuhém stavu se násilně prodírala a „prostrčila“ na povrch. Dokládá to vysoký podíl uzavřených ostrohranných úlčků hornin, které láva vyrvala z boku přírodního kanálu. Zapečená tříšť z křemenců a svorů z podloží sopky, často s reakčními obrubami, se podílí na objemu čediče až jednou čtvrtinou. Láva do sebe uzavřela i mnoho úlčků dřívě utužených čedičů. Přijímání chladných úlčků urychlilo tuhnutí lávy a podpořilo tvorbu skla.

Láva byla v době tuhnutí málo odplyněná, proto je hornina pórovitá a struskovitá. V její brekciovitě stavbě, vytvořené z ostrohranných lávových úlčků, se střídají hutnější a pórovitější partie. Značnou viskozitu lávy dokládá neobyčejně příkrý svah Skalky, vysoký obsah křemíku v hornině a hojná horninová tříšť.

Zajímavostí jihozápadní stěny jsou tzv. kamenná slunce. Kolem velkých bloků cizorodých chladných hornin, které nemusí být vidět v průřezu stěny, se láva ochlazovala rychleji. Tak vznikly radiální pukliny, které připomínají sluneční paprsky, a koncentrické pukliny, která zase připomínají slupky cibule.

Zdroje: Rojik 2009, 2011

Tříšť hornin uzavřená v lávě / Splitter der Gesteine, in der Lava eingeschlossen

Unser Gang in die vulkanischen Welt geht weiter. In der SW Wand des Fels oberhalb von uns können wir fast waagrechte enge Basaltsäulen sehen, die stirnseitig gegen die Wand gestreckt sind, wo sie nacheinander abbrechen. Unter unseren Füßen, am Boden des Felsüberhangs ist ein Meiler aus sehr breiten schrägen Säulen sichtbar. Die steilen Hänge hoch über uns sind aus dünnen, fast vertikalen Säulen aufgebaut. Und der Gipfel ist mit einem niedrigen Meiler aus breiten schrägen Säulen unterlegt. Die Architektur der Säulen am Fels ist also komplizierter als die am Flößberg (Orgel). Durch verschiedene Basaltkörper drängen Basaltgänge mit fast waagrechten Säulen. Ein solcher Gang bildet auch den Felsüberhang oberhalb von uns.

Die Lava floss hier nicht ruhig aus der Spalte heraus. Sie musste sich durch Felsbarrieren hindurch arbeiten, was sinnbildlich nicht ohne „Zank, Streit und Schießerei“ ging. Das beweist ein sehr hoher Anteil von scharfkantigen Splitter, die die Lava aus ihrer Schlottwand herausgerissen und eingeschmolzen hat. Die Quarzite und Glimmerschiefer aus dem Untergrund des Vulkans, oft mit einem Reaktionsband, bilden bis zu ein Viertel des gesamten Basaltvolumens. Die nachdrängende Lava zerschlug auch ältere, schon ausgekühlte Basalte und verschloß ihre Bruchstücke häufig ein. Die Aufnahme kühler Fragmente beschleunigte das Erstarren der Lava und führte zur örtlichen Bildung von schwarzem Glas.

Die Lava war beim Erguss sehr gasreich, deshalb ist das Gestein porös und schlackenartig. In der kantigen Lavabrekzie (Lavasplitter) wechseln sich relativ dichte und poröse Anteile. Auf eine große Viskosität der Lava deutet der ungewöhnlich steile Hang hin mit seinem hohen Anteil von Kiesel und sehr vielen Quarzsplittern.

Eine Sehenswürdigkeit der SW Wand sind die „Steinsonnen“. Um die eingebetteten größeren kalten Gesteinsbrocken kühlte sich die Lava schneller ab. So entstand ein Netz aus radialen Kluften wie die Sonnenstrahlen und aus konzentrischen Kluften wie die Zwiebelschalen.

Kamenné slunce / Eine „Steinsonne“

Pokračování skály vysoko nad námi / Fortsetzung des Felsens hoch oberhalb von uns

Nábrus horniny s dutinkami po úniku plynů z lávy / Poliertes Gestein mit Blasen nach entgangenen Gas aus der Lava

